

Jaarverslag

Landelijke Fokgroep Toggenburger geiten

2020

Van het bestuur

Door de wereldwijde uitbraak van het Covid-19 virus, Covid-19 is een besmettelijke ziekte die wordt veroorzaakt door een nieuw coronavirus, zijn er vanaf half maart allerlei beperkende maatregelen ingesteld waardoor bijeenkomsten werden ontraden en later zelfs verboden. Hierdoor konden er geen vergaderingen of keuringen worden georganiseerd. De locatie voor de studiedag in Nieuwleusen was al toegezegd, maar we moesten helaas de voorbereidingen annuleren. Het bestuur vergaderde op 14 februari in Harderwijk en daarna was vanuit huis vergaderen het motto. Er is oplossingsgericht online in totaal zes keer via Whatsapp en Microsoft Teams vergaderd. Op deze manier zijn de lopende zaken behandeld, is het bestuursvoorstel voorbereid en het Fokreglement aangepast. Het bestuur wil in de toekomst vaker, maar korter, vanuit huis vergaderen; dit voorkomt lange reistijden. Het bestuur bestaat sinds november 2019 uit vier bestuursleden.

Videokeuring voor bokken

Het bestuur van de Kring van Geitenfokverenigingen *Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden* lanceerde in dit seizoen zonder keuringen het idee om een videokeuring voor bokken te organiseren, nadat ze eerst voor hun eigen leden een videokeuring voor geiten hadden georganiseerd, met als algemeen kampioen geiten: Suzanne 42.

Ja wel, een Toggenburger geit die we kennen als één van de Modelgeiten.

Deelname met boklammeren en bokken werd mogelijk gemaakt voor alle NOG leden, zowel CW als NCW.

Vanuit heel Nederland was er belangstelling en in totaal zijn er 70 maximaal 1,5 minuut durende filmpjes ingestuurd en deze filmpjes zijn beoordeeld door 4 rasgebonden inspecteurs. Ook van 7 Toggenburger boklammeren, 5 éénjarige Toggenburger bokken en 3 tweejarige Toggenburger bokken werden er videofilmpjes ingestuurd, en deze Toggenburger bokken zijn beoordeeld door rasgebonden inspecteur en keurmeester Doede de Jong.

Tot onze verrassing werden er twee Toggenburger bokken tot Algemeen Kampioen uitgeroepen.

Toggenburger boklam Ignis Dex →
(Floris van de Lage Landen x Suzanne 42)
en
← de 1,5 jarige Sweelhoeve Nadal
(Ignis Brasero x Sweelhoeve Grietje 55)
gingen met de eer strijken.

Eigenaar van beide bokken is
Johan Vonk uit Meerkerk.

Bestuursvoorstel Volbloed Toggenburger x Volbloed Toggenburger = Volbloed Toggenburger

Tijdens de algemene ledenvergadering van Fokgroep Toggenburger in november 2019 hebben we hier samen over van gedachten gewisseld en afgesproken dat het bestuur het voorstel JVR x JVR = JVR verder zou uitwerken en de voor- en nadelen met u zou delen.

Het bestuur is tot de conclusie gekomen dat in de huidige tijd de voordelen groter zijn dan de nadelen.

De belangrijke argumenten zijn:

- De verplichte stamboekopname van bokken en in het bijzonder de voorlopige stamboekopname van jonge bokjes is al een aantal jaren niet volledig gelukt.
- Voldoende genetische spreiding houden in de populatie.
- Stamboekopname van bokken en geiten blijft bestaan, dus het kwaliteitskeurmerk blijft.
- Behouden van de EU stamboekerkenning en in lijn zijn met doelstelling SZH.
- Huidige fokkerij omstandigheden.

137 Toggenburger geitenfokkers hebben de uitnodiging tegelijk met een stemformulier ontvangen, daarvan hebben er totaal 46 hun stem uitgebracht: 39 stemmen VOOR, 6 TEGEN en 1 NEUTRAAL.

Conclusie is dat 1/3 van de aangeschreven geitenfokkers hun stem hebben uitgebracht en dat dit voorstel met ruime meerderheid is aangenomen.

JVR x JVR = JVR in het kort:

- Volbloed Toggenburger x volbloed Toggenburger = volbloed Toggenburger.
- De dieren geboren op of na 01-01-2021 uit de paring van JVR x JVR worden JVR.
- De dieren met **g**eregistreerde **a**fstamming (GA dieren) geboren en geregistreerd in de periode vóór 01-01-2021 blijven onveranderd GA.
- Stamboekopname van bokken en geiten is niet meer vereist.
- **Stamboekopname** blijft bestaan en is zelfs **zeer gewenst** voor zowel vrouwelijke als mannelijke (ouder)dieren.
- De mannelijke nakomelingen van nog niet in het stamboek opgenomen moederdieren (dus niet afkomstig van een bokmoeder A of -B) mogen ingezet worden voor de fokkerij.
- De predicaaten KS, Bokmoeder A- en B blijven bestaan.
- De predicaaten Keurstamboek en Bokmoeder worden na fiatting van de melklijsten door de NOG toegekend. Het predicaat Bokmoeder B door het Bestuur Fokgroep.
- De certificaten Modelgeit en Modelbok blijven bestaan.
- Verruiming van de genetische spreiding van de Toggenburger populatie wordt na de aanpassing van het fokreglement hierdoor bewerkstelligd.
- EU stamboekerkenning blijft behouden en deze aanpassing is in lijn met de doelstelling van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen.

Vervolgens hebben wij het NOG bestuur verzocht om tijdens de eerstkomende Algemene Ledenvergadering van de NOG dit besluit te bekrachtigen. De wijziging van het fokreglement, dat intussen is aangepast, gaat per 01-01-2021 in werking.

Hieronder treft u het schema aan met de regels die vanaf 01-01-2021 worden gehanteerd.

Gehanteerde regels Ned. Toggenburger: situatie 2021 geitlammeren						
Moeder →	GA	JVR	S	BM/BMB	R1	R2
Vader ↓						
GA	GA	GA	GA	GA	GA	GA
JVR	GA**	JVR*	JVR*	JVR*	GA*	JVR*
S	GA**	JVR*	JVR*	JVR*	GA*	JVR*

GA*: na opname en goedkeuring R2

GA**: na opname en goedkeuring R1

JVR*: na opname en goedkeuring S

Gehanteerde regels Ned. Toggenburger: situatie 2021 boklammeren						
Moeder →	GA	JVR	S	BM/BMB	R1	R2
Vader ↓						
GA	GA	GA	GA	GA	GA	GA
JVR	GA	JVR*	JVR*	JVR*	GA	JVR*
S	GA	JVR*	JVR*	JVR*	GA	JVR*

JVR*: na opname en goedkeuring S

Verbinding met de NOG

- Er is dit jaar dispensatie/vrijstelling verleend voor de voorlopige- en definitieve opname van boklammeren en éénjarige bokken.
- In 2020 zijn er door de Fokgroep Toggenburger geen opnamedagen of huiskeuringen georganiseerd.

Fokboek

In 2018 is het laatste fokboek/supplement verschenen. Inmiddels zijn er voor het stamboekprogramma ZooEasy per 01-01-2021 al 169 fokkersaccounts uitgegeven en de verwachting is dat de fokkers en belangstellende NOG-leden hun informatie uit dit stamboekprogramma gaan betrekken. Voorwaarde is wel dat de gegevens door u als fokker en eigenaar duidelijk, volledig en snel aangeleverd worden.

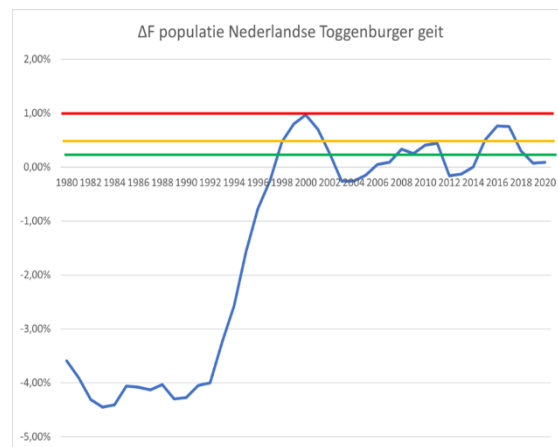
‘Wilt u ook een account voor ZooEasy? Bent u lid van een vereniging van de NOG en wilt u toegang tot het nieuwe stamboekprogramma? Dat kan zonder bijkomende kosten! Stuur u dan, met het mailadres waarop u in de toekomst ook uw digitale afstammingspapieren wilt ontvangen, een e-mail met het verzoek om een eigen account in ZooEasy aan beheer.NOG.zooeasy@gmail.com onder vermelding van uw naam, adres en de vereniging waarop uw geiten geregistreerd staan (of uw lidnummer)’.

Voorkomen van inteelt

Met het in gebruik nemen van het stamboekprogramma ZooEasy kunnen we beschikken over alle gegevens die bekend zijn van de (ouder)dieren, de afstammelingen en daarnaast kunnen de verwantschapspercentages tussen dieren van een proefparing worden berekend en daarmee kan inteelt beheerst / verkleind worden.

Inteelt coëfficiënt

Inteelt coëfficiënt is het % DNA binnen één dier dat afstamt van gemeenschappelijke voorouders. Deze loopt van 0 tot 100%. Van de 819 levende in het stamboekprogramma per 1 januari 2021 bekende Toggenburger dieren is het gemiddelde inteelt coëfficiënt **8,62%**.

AVK = Ahnen Verlust-Koeffizient, oftewel het voorouderschapsverlies

100% betekent in 5 generaties geen dubbele dieren. 5 generaties omvat 62 voorouders.

Het AVK van gemiddeld 80% betekent dat er op die 62 voorouderplekken 50 unieke dieren aanwezig zijn, dit is berekend met de gegevens van de 819 levende Toggenburger dieren die op 1 januari 2021 bekend zijn in het stamboekprogramma ZooEasy.

Scrapie genotypering

Scrapie is een besmettelijke neurologische aandoening die bij geiten in Nederland zeer zelden voorkomt.

Sinds september 2019 is het mogelijk via genotypering de (on)gevoeligheid voor scrapie bij geiten vast te stellen aan de hand van bloedonderzoek. Genotypering kent een aantal grote voordelen ten opzichte van het koppenonderzoek (van een aangeleverd dood dier), het is snel en eenvoudig uit te voeren bij het levende dier. Dit maakt enerzijds gerichte fokkerij mogelijk op scrapie-ongevoeligheid en anderzijds leent het zich voor onderzoek op individueel geselecteerde dieren ten behoeve van export en intraverkeer. In juli 2020 is de Europese regelgeving zodanig gewijzigd dat geiten die tenminste één D of een S hebben op codon 146 of tenminste één K hebben op codon 222, dus 146S, 146D of 222K, worden beschouwd als scrapie-resistent en mogen deelnemen aan de handel tussen EU-lidstaten.

Binnen de Nederlandse populatie komt **222K** relatief vaak voor bij Toggenburger dieren.

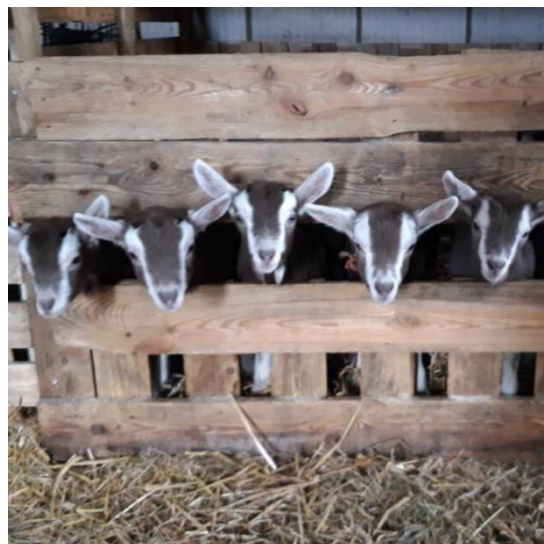
De eerste gunstige uitslagen van de genotypering scrapie bij Toggenburger dieren zijn inmiddels al vermeld in ZooEasy.

Genenbank

“De dierlijke genenbank is een unieke bron van genetische diversiteit voor fokkerij en onderzoek. CGN (Centrum voor Genetische Bronnen Nederland) bewaart meer dan 300.000 doses sperma bij -196° Celsius in vloeibare stikstof. Op verzoek van rasorganisaties verstrekt CGN materiaal uit deze collectie ter ondersteuning van fokprogramma's van zeldzame rassen en voor de ontwikkeling en aanpassing van rassen op lange termijn. Ook in geval van calamiteiten kunnen fokkers en rasorganisaties teruggrijpen op deze collectie, bijvoorbeeld wanneer een ras is verdwenen na een ziekte uitbraak.”

Van eerder geselecteerde bokken is sperma verzameld om hun fokmateriaal veilig te stellen in de genenbank van het CGN.

Met het oog op genetische diversiteit is deze lijst van totaal 15 Toggenburger bokken zo samengesteld, dat de combinatie van deze bokken samen, zorgt voor de minste inteelt in de volgende generatie.

Fokkerij en stamboekregistratie.

Het aantal uitgegeven predicaaten en certificaten is ongewijzigd doordat er geen keuringen werden georganiseerd en er geen stamboekopnamen bij Toggenburger dieren werden uitgevoerd.

Modeldier: De regel blijft bestaan dat eigenaren van stamboekdieren die voor algemeen voorkomen ≥ 90 punten voor Algemeen Voorkomen hebben behaald tijdens een stamboekopname of herkeuring hiervoor een certificaat kunnen krijgen, mits zij dit vóór 1 oktober van het lopende jaar aanvragen bij het bestuur van de Fokgroep (en een kopie van het laatste keuringsrapport en een kwalitatief goede en recente foto van het bewuste dier meesturen).

Bokmoeder B: De eigenaar van een nieuwe bokmoeder B moet dit predicaat vóór 1 oktober bij het bestuur van de Fokgroep aanvragen, waarna het predicaat na goedkeuring wordt verleend (een kopie van het laatste keuringsrapport meesturen).

Trend in de fokkerij

Aantal 1-1-2016

	Mannelijk		Vrouwelijk	Totaal
Lammeren	19		242	261
Volwassen	55		782	837
Bokmoeder		63		
Totaal	74		1024	1098

Aantal 1-1-2017

	Mannelijk		Vrouwelijk	Totaal
Lammeren	15		221	236
Volwassen	51		717	768
Bokmoeder		74		
Totaal	66		938	1004

Aantal 1-1-2018

	Mannelijk		Vrouwelijk	Totaal
Lammeren	20		227	247
Volwassen	41		715	756
Bokmoeder		66		
Totaal	61		942	1003

Aantal 1-1-2019

	Mannelijk	Mannelijk GA	Vrouwelijk	Totaal
Lammeren	21	26	212	259
Volwassen	40		622	662
Bokmoeder			70	
Totaal	61	26	834	921

Aantal 1-1-2020

	Mannelijk	Mannelijk GA	Vrouwelijk	Totaal
Lammeren	27		192	219
Volwassen	43		634	677
Bokmoeder			73	
Totaal	70		826	896

Aantal 1-1-2021

	Mannelijk	Mannelijk GA	Vrouwelijk	Totaal
Lammeren	24		185	209
Volwassen	46	20	544	610
Bokmoeder			52	
Totaal	70	20	729	819

Website

De website www.toggenburger.nl bevat veel informatie voor de geïnteresseerde geitenhouders.

Er worden met regelmaat lijsten met de aanwezige dieren binnen het stamboekprogramma ZooEasy op de website geplaatst en zo hopen we het bokken- en bokmoedersupplement te kunnen vervangen.

Daarnaast wordt er door webmaster Corrie Hoorweg informatie geplaatst en er worden foto's toegevoegd of verwisseld met opnamen uit het heden én het verleden om de website zo actueel mogelijk te houden.

Vanuit bijna alle landen van de wereld weten de bezoekers de website te vinden en zij maken gebruik van de vertaalfunctie.

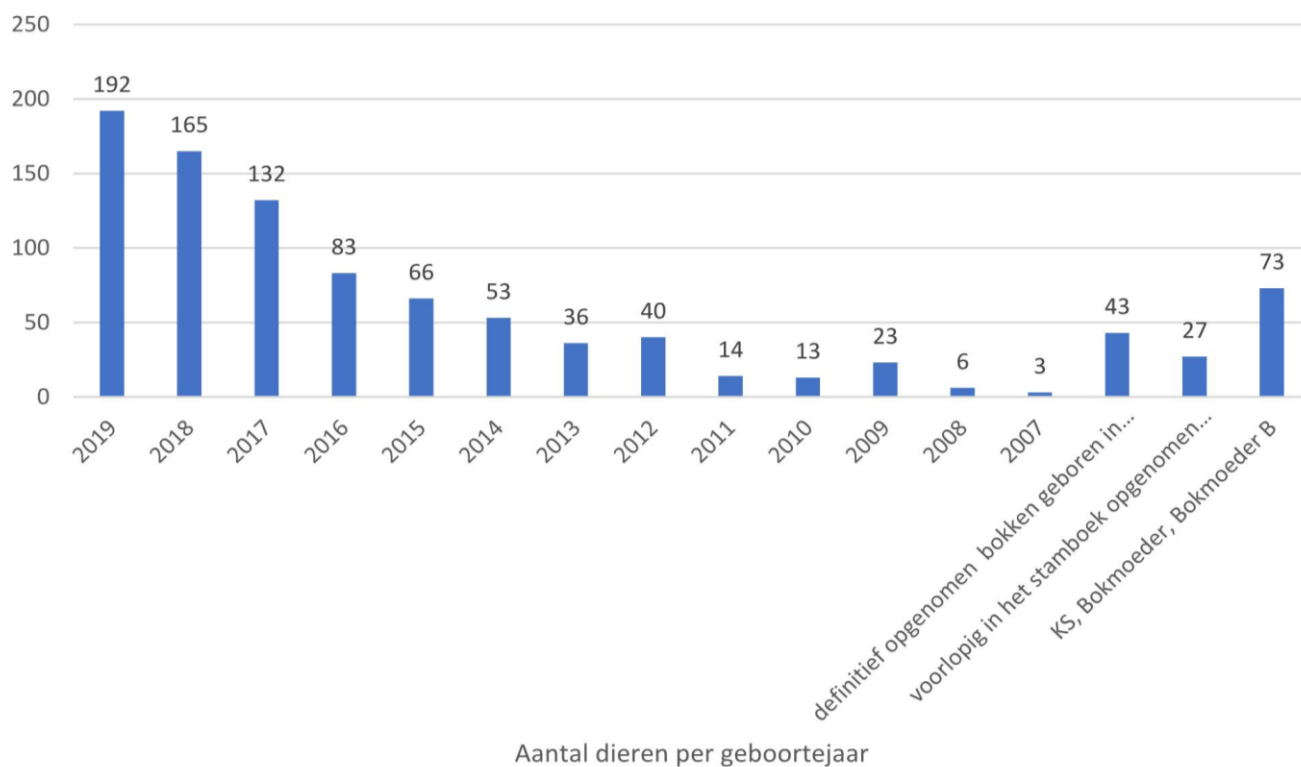
Voor meer informatie: www.toggenburger.nl

Landelijke Fokgroep Toggenburger geiten
Wijhe, januari 2021

Fokgroep Toggenburger

Gegevens uit ZooEasy per 01-01-2020

Totaal aantal dieren

Fokgroep Toggenburger

Gegevens uit ZooEasy per 01-01-2021

Totaal aantal dieren

